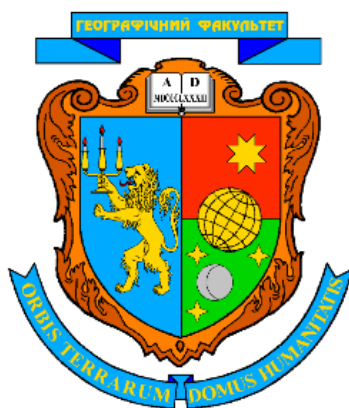

Львівський національний університет імені Івана Франка

Географічний факультет

Кафедра ґрунтознавства і географії ґрунтів

ЗБІРНИК

Матеріалів V Всеукраїнської наукової конференції

студентів, аспірантів і молодих науковців

«Горизонти ґрунтознавства»

8 травня 2025 року

м. Львів

УДК 631.4(06)

*Друкується за ухвалою Вченої Ради географічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 5 від 30 травня 2025 року).*

Збірник матеріалів V Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів і молодих науковців «Горизонти ґрунтознавства» (м. Львів, 8 травня 2025 року). Вип. 5. Львів. 2025. 270 с.

Збірник містить матеріали доповідей V Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів і молодих науковців «Горизонти ґрунтознавства», які охоплюють різні аспекти генези, властивостей і географії ґрунтів, проблеми збалансованого використання й охорони ґрунтів і стану ґрунтово-земельних ресурсів України в умовах російської агресії.

Організаційний комітет:

Біланюк Володимир Іванович – голова оргкомітету, декан географічного факультету.

Гончаренко Людмила Вікторівна – директор Департаменту агропромислового розвитку ЛОВА.

Паньків Зіновій Павлович – завідувач кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів, професор.

Ямелинець Т. С. – професор кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів.

Телегуз О. Г. (відповідальний секретар) – доцент кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів.

Наконечний Ю. І. (секретар) – доцент кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів.

Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори, а також (для студентів і аспірантів) наукові керівники.

228© Львівський національний
університет імені Івана Франка, 2025
© Автори статей, 2025

ЗМІСТ

Анастасія Алексеєнко, Андрій Буяновський ҐРУНТОВА ГЕОІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ОДЕЩИНИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ	5
Віталій Баб'як, Оксана Гаськевич ФІЗИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ СІРИХ ЛІСОВИХ ҐРУНТІВ ГОЛОГІРСЬКОГО ПАСМА ЗА РІЗНИХ УМОВ АНТРОПОГЕННОГО ВИКОРИСТАННЯ	10
Анастасія Башко, Оксана Леневиц ЗАКОНОМІРНОСТІ ПОШИРЕННЯ ҐРУНТІВ У НПП «СКОЛІВСЬКІ БЕСКИДИ»	15
Олег Біловус, Тарас Ямелинець ҐРУНТИ МОСТИСЬКО-ЯВОРІВСЬКОГО ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНОГО РАЙОНУ	23
Ілона-Марія Вербівська, Тарас Ямелинець, Андрій Кирильчук НОРМАТИВНА ГРОШОВА ОЦІНКА ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ ДІЛЯНОК СОКАЛЬСЬКОЇ ТГ)	31
Іванна Володькіна, Віктор Ярощук, Володимир Радзій ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ ВЕРХІВ'Я РІЧКИ СТОХІД	39
Лілія Гончарук, Наталія Єфімчук, Оксана Бонішко ОПТИМІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИКОРИСТАННЯ ПІДРОМОРФНИХ ҐРУНТІВ ЖОВКІВСЬКОЇ ТГ	44
Ярина Горак, Тарас Ямелинець ЛУЧНІ ҐРУНТИ (GLEYS RHAEZEMS (RACHIS)) ЛАНДШАФТНОГО ЗАКАЗНИКА «СТАРИЦІ ДНІСТРА» В МЕЖАХ РОЗВАДІВСЬКОЇ ТГ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	53
Вероніка Грица, Галина Іванюк, Марина Рагуліна, Олег Орлов МОХОПОДІБНІ (BRYOBIONTA) ЯК АГЕНТИ ПЕРВИННОГО ҐРУНТОТВОРЕННЯ НА ПІСКОВИКАХ УРИЦЬКИХ СКЕЛЬ	61
Олеся Гуменчик, Ігор Папіш КЛАСИФІКАЦІЯ НА СУБСТАНТИВНО-ГЕНЕТИЧНИХ ПРИНЦИПАХ ЧОРНОЗЕМІВ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	68
Ольга Заяць, Галина Нестеренко ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ МАЙБУТНІХ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОСТІ	75
Христина Ільків, Олена Луцишин ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ҐРУНТІВ НАДСЯНСЬКОЇ РІВНИНИ	83
Євгенія Камалова, Зіновій Паньків ВМІСТ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ У КУЛЬТУРОЗЕМАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ МІСТА ЛЬВОВА. АЛІНА КАСАПЧУК, ОКСАНА БОНІШКО ФЕРМЕНТАТИВНА АКТИВНІСТЬ ІНІЦІАЛЬНИХ ҐРУНТІВ КИТАЙГОРОДСЬКОГО ВІДСЛОНЕННЯ	91
Анастасія Качмар, Олексій Телегуз ОСОБЛИВОСТІ ДЕРНОВИХ ГЛЕЙОВИХ ҐРУНТІВ ЖИТЛОВОГО КОМПЛЕКСУ «FRANKO» М. ЛЬВІВ	99
Андрій Кругліков, Юрій Наконечний МОРФОЛОГІЧНА БУДОВА ПРОФІЛЮ ДЕРНОВО-КАРБОНАТНИХ ҐРУНТІВ (RENDZIC LEPTOSOLS) ПІДПОДІЛЬСЬКОГО ПРИРОДНОГО РАЙОНУ МАЛОГО ПОЛІССЯ	109
Дмитро Кулієвич, Юрій Наконечний ОСОБЛИВОСТІ МОРФОЛОГІЧНОЇ БУДОВИ ПРОФІЛЮ ЯСНО-СІРИХ ЛІСОВИХ ҐРУНТІВ (ALBIC LUVISOLS) ГОЛОГІРСЬКОГО ПАСМА	114
	121

Денис Лебедєв, Андрій Буяновський ОЦІНКА ЕКОСИСТЕМНИХ ПОСЛУГ ҐРУНТОВИХ РЕСУРСІВ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ В КОНТЕКСТІ ЙОГО СТАЛОГО РОЗВИТКУ	128
Ігор Лойко, Оксана Бонішко СТРУКТУРА ТА ЗАГАЛЬНІ ФІЗИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ТЕМНО-СІРОГО ЛІСОВОГО ҐРУНТУ НОВОЯРИЧІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	136
Юрій Максимець, Олексій Телегуз ОСОБЛИВОСТІ ҐРУНТІВ РОЗТОЧЧЯ	144
Христина Павук, Галина Іванюк «МАХІВСЬКИЙ» ПЕРІОД РОЗВИТКУ ҐРУНТОЗНАВСТВА В УКРАЇНІ	152
Марта Парій, Ігор Папіш АГРОЧОРНОЗЕМИ ПОПІЛЬНЯКОВІ ЛЬВІВСЬКОГО ПЛАТО	160
Сергій Полянський, Тетяна Полянська, Богдан Шут РЕНАТУРАЛІЗАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ ЯК ОСНОВА СЕРЕДОВИЩЕСТАБІЛІЗУЮЧОГО ПІДХОДУ В ЕКОСИСТЕМАХ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ	168
Володимир Попівняк, Тарас Ямелинець ГЕОГРАФІЯ ГРАНУЛОМЕТРИЧНОГО СКЛАДУ ҐРУНТІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	175
Христина Редько, Галина Нестеренко КЛАСИФІКАЦІЯ НАСЛІДКІВ ВСТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОСТІ, ЩО БУДУЮТЬСЯ БЕЗ РЕЄСТРАЦІЇ СПЕЦІАЛЬНОГО МАЙНОВОГО ПРАВА	181
Катерина Репінська, Андрій Кирильчук АГРОЧОРНОЗЕМИ ЖМЕРИНСЬКОГО ПРИРОДНО-СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО РАЙОНУ: РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНА	187
Мар'яна Салюк, Михайло Микита, Віталія Чиняк, Влас Цігуш, Василь Лета ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ҐРУНТІВ ВУЛКАНІЧНИХ КАРПАТ	193
Марта Сорока, Андрій Кирильчук ДЕГРАДАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ҐРУНТАХ МАЛОГО ПОЛІССЯ	202
Остап Тарнавський, Зіновій Паньків ОЦІНКА ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ҐРУНТІВ ГОРИ ЖУПАН ДАVIDІВСЬКОГО ПАСМА	208
Ольга Терехух, Галина Іванюк ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ЗНАНЬ ПРО ҐРУНТИ В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ	214
Тетяна Хар, Ігор Папіш ҐРУНТИ БЕЛІГЕРАТИВНОГО ЛАНДШАФТУ «БРЮХОВИЦЬКИЙ АРТИЛЕРІЙСЬКИЙ ФОРТ»	221
Анастасія Цибенко, Оксана Підкова СУЧАСНИЙ СТАН ТА АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ГАЛУЗІ ВОДНОЇ МЕЛІОРАЦІЇ	229
Маргарита Чепіга, Марія Гнатишин ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	236
Юліан Шмалій, Петро Войтків СТАН ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В МЕЖАХ РАВА-РУСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	245
Іванна Юзефович, Тарас Ямелинець ҐРУНТИ НЕМИРІВСЬКО-БРЮХОВИЦЬКОГО ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНОГО РАЙОНУ	253
Тетяна Якимів, Назар Хотинський ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРАВОВИХ ЗМІН СТАТУСУ ОБ'ЄКТІВ БУДІВНИЦТВА ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ҐРУНТІВ У ЗОНАХ НАДМІРНОГО НАВАНТАЖЕННЯ	262

УДК 627.53(477.82)

РЕНАТУРАЛІЗАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ ЯК ОСНОВА СЕРЕДОВИЩЕСТАБІЛІЗУЮЧОГО ПІДХОДУ В ЕКОСИСТЕМАХ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ

Сергій Полянський¹, Тетяна Полянська², Богдан Шут¹

*Волинський національний університет імені Лесі Українки, ¹географічний факультет,
²факультет міжнародних відносин*

Анотація. Висвітлено негативні й екологічно небезпечні явища на осушених землях Українського Полісся, що мають стати цільовим завданням проєктів їхньої ренатуралізації. Ці проєкти мають передбачати відповідну реконструкцію та модернізацію наявних дренажних мереж, корінну й екологічно спрямовану зміну напрямів використання торфово-болотних комплексів, поступово створюючи там біорізноманіття. Впровадження екологічно вивіреного просторового чергування на осушених болотних комплексах пасовищ, сіножатей, чагарникових, лісових та інших угідь, відтворення озер, водоймищ, деревних і рослинно-болотних угруповань, розширення мисливських, рибальських, природоохоронних і рекреаційних територій – все це має входити у цільові завдання ренатуралізації заболочених і болотних екосистем Українського Полісся.

Ключові слова: осушені землі, торфовища, ренатуралізація, екосистема, болотний комплекс, Українське Полісся.

LAND RENATURALIZATION AS THE BASIS OF AN ENVIRONMENTAL STABILIZING APPROACH IN ECOSYSTEMS OF UKRAINIAN POLISSYA

Serhiy Polyansky¹, Tetyana Polyanska², Bohdan Shut¹

*Volyn National University named after Lesya Ukrainka,
¹Faculty of Geography, ²Faculty of International Relations*

Summary. The negative and environmentally dangerous phenomena on drained lands are highlighted, which should become the target task of their renaturalization projects. These projects should provide for the appropriate reconstruction and

modernization of existing drainage networks, a radical and environmentally oriented change in the directions of use of peat bog complexes, and the gradual provision of biodiversity to them. The introduction of ecologically verified spatial rotation on drained swamp complexes of pastures, hayfields, shrublands, forests and other lands, the reproduction of lakes, reservoirs, wood and plant-swamp groups, the expansion of hunting, fishing, nature conservation and recreational areas - all this should be included in the target tasks of renaturalization of swamp and marsh ecosystems of Ukrainian Polissya.

Keywords: drained lands, peatlands, renaturalization, ecosystem, swamp complex, Ukrainian Polissya.

Актуальність дослідження. В теперішніх економічних умовах найбільш ефективним засобом боротьби з деградацією ґрунтів є ренатуралізація. Під ренатуралізацією розуміють систему заходів, спрямованих на відтворення природного середовища. Поняття «ренатуралізація» вживають до територій та об'єктів різної розмірності, які перебувають у системі одиниць геосистемного рівня організації та змінені внаслідок діяльності людини.

Біогеоценотичне урізноманітнення структури гідроморфних ландшафтів надає їм високої екологічної стійкості та сталої біопродуктивності, створює сприятливі умови для відродження цінної болотної фауни і флори, зокрема рідкісних видів лікарських і ягідних рослин. Ренатуралізація значної частини осушених торфово-болотних комплексів має бути спрямована насамперед на відтворення їхніх функцій.

Стан вивчення питання. На думку М. А. Голубця, під ренатуралізацією «слід розуміти систему заходів, спрямованих на відтворення природного середовища з певною суспільною метою (поліпшення умов життя, відпочинку), збереження біорізноманіття, сприяння міграції, розмноженню чи поширенню певних видів рослин і тварин» [1]. Ми розуміємо ренатуралізацію відповідно до прямого перекладу як «відновлення природи». На процес ренатуралізації як

головний чинник стабілізації середовища екологі вказували ще в 60-і роки минулого століття, однак до кінця 80-х років цьому питанню приділяли недостатньо уваги.

На теперішній час українські вчені провели агроекологічну оцінку можливості ренатуралізації меліорованих земель як напрямку вирішення регіональних екологічних проблем [2; 3], дослідили стан меліоративних систем Волинської області та зміни, що відбулися під впливом осушення на прилеглих ландшафтних комплексах [4; 5; 6; 7], провели детальні дослідження торфових ґрунтів і торфовищ України [8; 9], запропонували способи ренатуралізації меліорованих гідроморфних ґрунтів [2; 5; 10].

Виклад основного матеріалу. Співвідношення різних напрямів використання торфово-земельного ресурсу нині складається хаотично, стихійно. Наприклад, сировинно-видобувний напрям у збереженні торфових ресурсів вважають найбільш збитковим, особливо за умов виключного використання торфу на паливо. Проте, згідно з соціальними потребами у торфовій продукції, оптимізація щорічного торфовидобутку на рівні 1,5–2,0 млн т паливного торфу і 3,0–3,5 млн т на добриво й інші потреби, що запропоновано концерном «Укрторф» і обсяги якого сповна відповідають виробничим можливостям діючих торфопідприємств, є достатньо обґрунтованою. Що стосується осушених торфовищ, які перебувають в с/г використанні, то значна частина їх закинута і заростає низькоякісними чагарниками, трав'яною рослинністю, а ефективність с/г використання цих земель дуже низька. Для її підвищення, окрім інших заходів, необхідне внесення калійних, фосфорних добрив і мікроелементів, зокрема міді. Без цього врожаї с/г культур надто низькі та нерентабельні. Водночас через мінералізацію і непродуктивні втрати продуктів розкладу торфу шляхом вимивання та емісії газів, щорічно спрацьовується як мінімум 6–8 т/га торфомаси. Тому зараз ми маємо істотно менші площі торфовищ і запаси торфу. Досить потужні втрати торфу через мінералізацію, спрацювання, ерозію осушених торфовищ, що перебувають у с/г використанні, залишаються не

врахованими. Не враховують також і збитки, завдані торфовими пожежами, які в останні двадцять років через потепління клімату істотно почастишали. Всі ці явища завдають значних екологічних і матеріальних збитків довікільню в зоні поширення осушуваних торфо-болотних комплексів [8; 9].

Необхідно узаконити оцінювання якості видобувного торфу, торфової продукції, торфових земель і торфово-болотних ландшафтних комплексів залежно від їхнього цільового призначення та використання. Необхідно модернізувати майже всі технологічні процеси в алгоритмі від початку освоєння, експлуатації та використання торфово-земельних ресурсів до утилізації отриманої біомаси, палива та іншої продукції.

Виробництво торфового палива в системі теплопостачання сіл і малих міст у регіонах функціонування торфопідприємств, а також різноманітної торфової продукції, передусім торфових добрив і ґрунтових субстратів, має стабілізуватися за умов щорічного видобутку торфу на рівні орієнтовно 5–6 млн т і забезпечити соціальні потреби як мінімум на 25-річний період разом з пришвидшеним впровадженням технології отримання та переробки болотної фітомаси як альтернативного енергетично-відновлюваного ресурсу. Для цього на малопродуктивних перезволожених і болотних землях, що неефективно використовуються, доцільно вирощувати швидкоростаючу трав'янисту та чагарниково-деревну рослинність, які дають значний щорічний приріст фітомаси. Європейською Комісією RECOVER для Українського Полісся рекомендовано здійснювати посадки живців клонів швидкорослих верб високої продуктивності, виведених спільними зусиллями вчених Швеції та Великобританії. Болотну швидкорослу фітомасу успішно можна використовувати як місцевий відновлюваний енергетичний матеріал, зокрема для виробництва твердого, рідкого і газоподібного біопалива, впроваджуючи сучасні біоенергетичні технології [7; 10].

Окремо стоїть проблема використання торфово-земельного ресурсу с/г фонду. Його частину (глибокі торфовища, приблизно 3–5 % від загального торфового фонду) доцільно відвести під торфовидобуток для виробництва

добрих, ґрунтових субстратів і паливних брикетів. Частину, яка деградувала, втратила родючість і непридатна для вирощування с/г культур, а також вироблені торфовища, торфові згарища доцільно ренатуралізувати, штучно створивши різноманітні біогеоценотичні чи водно-болотно-ландшафтні конструкції, адаптовані до цього типу земельної території. Частину ренатуралізованих торфово-болотних земель, яким притаманні важливі екологічні функції, раціонально включати до земель природоохоронного фонду як специфічні ноосферні об'єкти, а частину – до запасного земельного фонду. Землі спотворених болотних ландшафтів доцільно безоплатно чи за невелику плату на конкурсних засадах передавати в довгострокову оренду з правом успадкування та під різноманітні напрями їхнього ноосферного облаштування для рекреаційних та інших видів комерційної діяльності.

Більшу частину осушених торфовищ (приблизно 420 тис. га) заради їхнього збереження необхідно використовувати під високопродуктивні сіяні лучно-пасовищні та рідше під лучно-польові кормові угіддя. Створення цих угідь необхідно чітко синхронізувати з відродженням тваринницької галузі, яка традиційно є одним з основних напрямів розвитку агровиробництва в Поліській зоні України. Торфові землі мають перетворитися на справжні «фабрики» з виробництва трав'яних кормів. Найдешевший корм ми отримаємо на культурних пасовищах, створення та експлуатація яких має також відіграти провідну роль у відродженні поліського скотарства, вівчарства чи козівництва.

Не можна заперечувати і доцільності використання добре окультурених торфових ґрунтів у лучно-овочевих і лучно-польових сівозмінах. За цих умов польовий період у таких сівозмінах рекомендовано тримати не довше 40 % від тривалості всього сівозмінно-ротаційного періоду. Заслужують на увагу посіви нетрадиційних видів багаторічних трав і кормових культур на торфових ґрунтах. Оскільки більшість бобових трав на торфових ґрунтах швидко випадає, то вирішити проблему підтримання високої білковості трав'яного корму можна шляхом впровадження технології смугового і фітогеоценотичного луківництва [5; 6; 10].

На вторинно заболочених осушених землях залежно від структури ґрунтового покриву і соціальних потреб навіть за умов високої родючості ґрунтів складаються умови, коли замість кормових культур вигідніше вирощувати адаптовану до цих умов гідрофільну рослинність, яка щорічно здатна давати значний приріст сировинної фітомаси як альтернативного джерела відновлювальної біоенергетики, будівельних матеріалів тощо. Технології переробки специфічної і невимогливої до умов зростання гідрофільної фітомаси для виробництва біоенергії розвиваються у світі високими темпами, тому перспективи тут цілком реальні та привабливі для інвесторів і бізнесу.

Висновки. Вивчення й аналіз наявних літературних і фондових матеріалів, проведення спостережень і обстежень території свідчать, що заходи з ренатуралізації доцільно проводити поступово, починаючи з більш цінних і найбільш важливих природних об'єктів. Відновлення осушених болотних екосистем Українського Полісся позитивно вплине природний комплекс, значною мірою відновиться режим, який був до осушення. Зважаючи на можливе підтоплення і заболочення земель, це відновлення необхідно здійснювати за процедурою оцінки впливу на довкілля та за узгодження з місцевими громадами. Доцільно узаконити низку важливих критеріїв та нормативів для вибору напряму раціонального землекористування на осушених органогенних ґрунтах, зокрема щодо відведення окремих торфовищ під торфовидобуток. Варто, наприклад, установити мінімальну глибину торфовища промислово-видобувного значення на рівні 100 см, чим глибше торфовище, тим вища його оцінка як корисного родовища. Тому першочергово під торфовидобуток слід відводити торфовища з максимально потужним торфовим шаром. Переваги такої пропозиції – це потужні запаси торфу в такому випадку займають малу площу, отож з'являється можливість збільшити об'єм видобутку торфу з одиниці площі, а на додачу ще й сапропелю, який часто залягає саме під торфовим пластом. Окрім того, спрощується технологія відновлення водоймища на місці виробленого торфовища і його ренатуралізація, відновлення водно-болотних угідь, розширюються можливості

риборозведення і створення рекреаційних ділянок, а також створюються умови для розвитку процесів сапропеле- і торфоутворення. Ренатуралізація земель сприятиме позитивним змінам напрямів біологічних процесів у ландшафтах Українського Полісся. Подальші дослідження мають бути спрямовані на ренатуралізацію, яка повинна враховувати природні умови територій, щоб запобігати руйнуванню екосистем ландшафтів Поліського краю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Голубець М. А. Деякі теоретичні та прикладні аспекти сталого розвитку. *Проблеми сталого розвитку України*. Київ. 1998. С. 38-47.
2. Бондарчук С. П., Бондарчук Л. Ф., Федонюк В. В., Іванців В. В. Агроекологічна оцінка можливості ренатуралізації меліорованих земель як напрямку вирішення регіональних екологічних проблем Північно-Західного Полісся. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2021. № 1. С. 171–176.
3. Воронка В. П. Ренатуралізація як основа середовищестабілізуючого підходу до оптимізації екоінфраструктури (на прикладі Запорізької області). *Культура народів Причорномор'я*. 2000. № 13. С. 12–14.
4. Зузук Ф. В., Колошко Л. К., Карпюк З. К. Осушені землі Волинської області та їх охорона : монографія. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2012. 294 с.
5. Полянський С. В., Полянська Т. О. Стан ґрунтового покриву Копайівської осушувальної системи (Волинської області). *International scientific and practical conference «Ideas and innovations in natural sciences»: conference proceedings*, March 12–13, 2021. Lublin. 2021. P. 160–164. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-006-3-37>
6. Фесюк В. О., Полянський С. В. Екологічний стан осушувальних систем долини р. Прип'ять. *Гідрологія, гідрохімія, гідроекологія: наук. зб.* 2010. Т. 2. С. 199–209.
7. Fesyuk V. O., Moroz I. A., Chyzhevska L. T., Karpiuk Z. K., Polianskyj S. V. Burned peatlands within the Volyn region: state, dynamics, threats, ways of further use. *Journal of Geology, Geography and Geocology*. 2020. № 29 (3). P. 483–494. URL: 10.15421/112043
8. Нецик М. В., Гаськевич В. Г. Торфові ґрунти Малого Полісся : монографія: Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2015. 198 с.
9. Трускавецький Р. С. Торфові ґрунти і торфовища України. Харків. 2010. 278 с.
10. Полянський С. В. Ренатуралізація меліорованих гідроморфних ґрунтів Шацького району. *Природа Західного Полісся та прилеглих територій*. 2014. № 11. С. 69–74.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ЗБІРНИК
Матеріалів V Всеукраїнської наукової конференції
студентів, аспірантів і молодих науковців
«Горизонти ґрунтознавства»
8 травня 2025 року
м. Львів**

*Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість
поданих матеріалів відповідають автори, а також
(для студентів і аспірантів) наукові керівники.*

Умовн. друк. арк. 14,88. Тираж 100 прим. Зам.

Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000.

С в і д о ц т в о
про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції.
Серія ДК №3059 від 13.12.2007 р.

Друк ТзОВ «Простір-М»

С в і д о ц т в о
про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції.
Серія ДК № 2167 від 21.04.2005 р.

вул. Чайковського, 8, м. Львів, 79000,
тел.: (032) 261-09-05, e-mail: prostir@litech.net